

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΧΝΗΣ ΔΕΣΜΟΣ

8 - 25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1975

ΟΜΟΤΟΠΙΑ

(ΕΝΑ ΕΡΓΟ ΠΡΟΤΑΣΗ)*

Ποιά είναι ή κοινωνική δικαίωση τῆς δουλειᾶς μας;
Μὲ ποιὸν ἐπικοινωνοῦμε;
Καὶ πῶς;

Μ' αὐτὴ τὴν ἔκθεση μπορῶ μόνο νὰ δηλώσω μιὰ ἄποψη ἀπὸ τὴ δική μου θέση.

Μπορεῖ νὰ δουλεύω στὴν τέχνη, ἀλλὰ δὲν δέχομαι ὅτι αὐτὸν μὲ χαρακτηρίζει ίδιαίτερα. Πρῶτα ἀπὸ δλα εἴμαι ἄνθρωπος, ἔνας ἀπὸ τὰ δισεκατομμύρια ποὺ παλεύουν, ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του, πάνω στὴ γῆ μας.

Μπορεῖ ἡ δουλειά μου νὰ μὴν πηγάζει ἀπὸ αὐτὴν τὴν ταύτηση (δύσκολο νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπὸ τὴν προσωπική σου "παιδεία"), ἀλλὰ δὲν δικαίωνεται στὴν συγείδησή μου παρὰ μόνο ἢν ἀπευθύνεται στὸν ἄνθρωπο, στὸν "κάθε ἄνθρωπο..".

"Οχι μόνο στοὺς εἰδικὰ ἐκπαιδευμένους στὴν τέχνη μας (συναδέλφους, κριτικούς, θεωρητικούς, καλλιεργημένους κλπ.).

"Οχι μόνο στὸ γνωστὸ "κοινὸ, ποὺ παραδέχεται ἀβασάνιστα καὶ μὲ ἀμφισβητήσιμη δεκτικότητα τὴ δουλειά μας, φτάνει νὰ ἔχει ἐμπιστοσύνη στὸ ὄνομα ποὺ ἔχει κάνει ὁ καλλιτέχνης, ή νὰ τὸν ἀγγίζει τὸ ἔργο αἰσθητικὰ καὶ συγκινησιακά.

Καὶ ὅχι μόνο στοὺς ἐμπόρους ποὺ μᾶς διακινοῦν στὴν ἀγορὰ κάπως σὰν νὰ εἶμαστε διαμάντια νὰ πούμε: κοσμήματα γιὰ τοὺς λίγους ἐκλεκτοὺς ποὺ μποροῦν νὰ πληρώσουν τὴν ὑπεραξία μας, νὰ μᾶς κλείσουν στὸ χρηματοχιβώτιο τους ἢ νὰ στολιστοῦν.

·Αλλὰ ποῦ θὰ μὲ βρῆ, καὶ ποῦ θὰ τὸν βρῶ αὐτὸν τὸν "κάθε ἄνθρωπο,,; Στὸν πιὸ σίγουρα "κοινόχρηστο,, χῶρο, στὸν δρόμο. Θέλω νὰ βγάλω τὴ δουλειά μου στὸν δρόμο τῆς πόλης, ποὺ κάθε ἄνθρωπος, ἀσχετα μὲ τὰ ὄποια δήποτε κοινωνικά καὶ ἀλλὰ χαρακτηριστικά του, χρησιμοποιεῖ γιὰ τοὺς ἵδιους λόγους (όμοτοπία). Θέλω νὰ τὴν διατίσω ὅχι προσωρινά, καὶ χωρὶς νὰ τὴν "ἐκλατεύσω,,.

"Αλλωστε δὲν δέχομαι τὴν ἔννοια "ἐκλατεύσομε,,.· Ή μόνη ἀπόσταση ἀπὸ τὸν "κάθε ἄνθρωπο,, ποὺ δέχομαι, είναι ὁ βαθμὸς ἔξειδκευσης ποὺ ἔχουν φτάσει διάφοροι τεχνολογικοὶ καὶ ἐπιστημονικοὶ κλάδοι. ·Οχι ἡ τέχνη. Μήν μπερδεύουμε τὴ διαμηλή ποιότητα μὲ τὴ δυνατότητα ἐπικοινωνίας μὲ τὴ βάση. Μὲ κάθε δεκτικότητα τοῦ "κάθε ἄνθρωπου,,; εἴμαι σίγουρη ὅτι θὰ νοιώση τὶ κάνω, φτάνει νὰ τὸν φέρω οὲ ἐπαφὴ μὲ τὸ ἔργο μου.

Προτείνω οἱ συνθέσεις μου νὰ ἐνσωματωθοῦν ὁργανικὰ στὴν ἀρχιτεκτονικὴ τῆς πόλης. "Οχι στὸν εἰδικὸ "ρόλο,, τοῦ ἔργου τέχνης, ή σὰν αἰσθητικὴ διακόσμηση.

Προτείνω εἰσόδους σὲ κτήρια (ὅπως αὐτὴ ποὺ ἔκθέτω ἐδῶ), τοίχους ἔξωτερικοὺς καὶ ἔσωτερικοὺς κλπ. Χωρὶς νὰ ξεκινήσῃ εἰδικὰ γιὰ νὰ "δῆ τέχνη,, ὁ "κάθε ἄνθρωπος,, καθὼς θὰ περάσῃ μπροστά τους ἢ θὰ τὶς διασχίσῃ, η θὰ σταματήσῃ νὰ τὶς κυντάξει (μέσα σ' αὐτές η ἀπ' ἔξω), θὰ συμμετάσχῃ στὴν καλλιτεχνικὴ ἐμπειρία ποὺ ἀποτελοῦν μὲ τὸν δικό τους (ἀπὸ κατασκευὴ) παλμὸ καὶ κινητικότητα.

Δέχομαι ὅτι η πρότασή μου δὲν ἔχει μεγάλες πιθανότητες νὰ πραγματοποιηθῇ. ·Ακριβὴ πολυτέλεια σὲ κρίσιμη ιστορικὴ στιγμὴ γιὰ τὴν ἴδια τὴν ἐπιβίωση τοῦ ἄνθρωπου. ·Αλλὰ εἴμαι καλλιτέχνης καὶ δὲν μπορῶ παρὰ νὰ μείνω συνεπής στὸ καλλιτεχνικὸ μου πιστεύω.

Πάντως εἴμαι στὴ διάθεση ὅποιου θέλει νὰ συζητήση μαζί μου.

Σοφία Σβορώνου

* ΥΛΙΚΟ: ΝΟΒΟΠΑΝ - ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ 4,10 X 3,10 X 2,20 ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ Γ. ΜΠΑΚΑΣ

